

Zaključci poljskog predsjedništva o teritorijalnoj dimenziji politika EU-a i budućoj Kohezijskoj politici

Ka integriranom/cjelovitom, teritorijalno diferenciranom i institucionalno pametnom odgovoru na izazove u EU

24. – 25. studenog 2011., Poznanj

Uvod

Zaključci poljskog predsjedništva sadrže ključne poruke vezane uz buduću Kohezijsku politiku te integrirani teritorijalni pristup razvoju. Prvi dio Zaključaka odražava preliminarna opažanja poljskog predsjedništva o glavnim pitanjima u vezi buduće Kohezijske politike u okviru nedavno objavljenog zakonodavnog paketa za ovu politiku. Drugi dio Zaključaka temelji se na međuvladinoj raspravi o ulozi integriranog i teritorijalnog pristupa razvoju, pri čemu se posebna pažnja posvećuje gradovima i nastavku Teritorijalne agende Europske unije 2020. Zaključci odražavaju rasprave održane tijekom sastanaka poljskog predsjedništva, seminara, konferencija za vrijeme poljskog predsjedanja i nadograđuju se na dostignuća prethodnih predsjedništava.

O Zaključcima se raspravljalo na sastanku glavnih ravnatelja nadležnih za Kohezijsku politiku EU-a (regionalna politika), teritorijalni i urbani razvoj održanom 3. – 4. studenog 2011. u Varšavi i oni uzimaju u obzir ishod rasprave kao i pisane primjedbe mnogih država članica. Posljednja faza rasprave o Zaključcima odvijala se na Neformalnom sastanku ministara nadležnih za Kohezijsku politiku EU-a (regionalna politika), teritorijalni i urbani razvoj održanom 24. – 25. studenog 2011. u Poznanju.

Zaključci ne prejudiciraju konačne rezultate pregovora niti stavove država članica u vezi zakonodavnog paketa za Kohezijsku politiku i druge politike EU-a.

I. GLAVNE POLITIČKE PORUKE O BUDUĆNOSTI KOHEZIJSKE POLITIKE

- (1) Kako dugotrajna rasprava o budućnosti Kohezijske politike i drugih politika EU-a ulazi u svoju završnu fazu, očita je potreba za učinkovitijom i djelotvornijom politikom. Utjecaji financijske i gospodarske krize te drugi globalni izazovi ističu potrebu za usklađenijim, učinkovitijim i bolje usmjerenim javnim zahvatima.
- (2) Raspravu o reformi Kohezijske politike vodila su kasnija predsjedništva, Skupina na visokoj razini o budućnosti Kohezijske politike, i ona je uključivala odgovore na Peto izvješće o koheziji te konzultacije s regionalnim i lokalnim subjektima, civilnim društvom i ostalim dionicima koje su organizirane od strane Europske komisije (EK) kao i opsežna evaluacijska istraživanja i doprinose nezavisnih stručnjaka i kreatora politika. Rasprava je potvrdila potrebu za učinkovitijom politikom koja treba biti usmjeren na rezultate te administrativno pojednostavljena i racionalizirana, s istaknutom i u većoj mjeri integriranom teritorijalnom dimenzijom u kontekstu Strategije Europa 2020.
- (3) Prijedlozi Europske komisije u vezi Kohezijske politike za razdoblje 2014.-2020. izneseni su u nacrtu zakonodavnog paketa objavljenom 6. listopada 2011. Prijedlozi su uobličeni kako bi politiku učvrstili kao glavnu investicijsku politiku EU-a, osnažili njenu stratešku

dimenziju i osigurali da ulaganja EU-a budu usmjerena na dugoročne ciljeve Europe vezane uz rast i radna mjesta (Strategija Europa 2020). Zajedno s postignućima prethodnih predsjedništava i drugim doprinosima raspravi Komisijini prijedlozi pružaju dobar temelj za reformiranje razvojnih politika koje će se provoditi u narednom programskom razdoblju.

- (4) Postizanje ciljeva Europske unije utvrđenih u Strategiji Europa 2020, uz ispunjavanje potreba i mobiliziranje potencijala europskih regija, zahtijeva integrirani, teritorijalno diferencirani i institucionalno pametan odgovor koordiniran s nacionalnim, regionalnim i (kada je primjereno) lokalnim razinama. U cilju iskorištavanja teritorijalnih potencijala svih dijelova EU-a postoji potreba za revitalizacijom postojećih instrumenata. Ovo bi trebalo biti popraćeno jačanjem institucionalnog sustava radi upravljanja teritorijalnim pitanjima u sklopu Kohezijske politike EU-a kao i drugih politika s teritorijalnim učinkom i različitih oblika međuvladine suradnje.
- (6) Prijedlozi Europske komisije zaslužuju podršku, i to posebno:
- a) integriraniji teritorijalni pristup kreiranju politike, uzimajući u obzir ciljeve politike sadržane u člancima 174. i 175. Ugovora,
 - b) bolja koordinacija između fondova EU-a (ERDF, ECF, CF, EAFRD, EMFF) putem zajedničkog regulatornog okvira, i bolja koordinacija između Kohezijske politike i drugih politika EU-a ili instrumenata koji imaju jasan učinak na teritorij EU-a,
 - c) ojačano strateško programiranje putem Zajedničkog strateškog okvira (CSF), partnerskih ugovora i operativnih programa,
 - d) koncentracija resursa na ispunjavanje aktualnih izazova u gospodarskom, socijalnom i teritorijalnom razvoju u cilju maksimiziranja također i doprinosa europskih teritorija provedbi Strategije Europa 2020,
 - e) veći naglasak na učinkovitosti te pristup koji je više usmjeren na rezultate, među ostalim putem jačanja uloge praćenja, evaluacije i sustava indikatora u procesu programiranja i provedbe,
 - f) jačanje urbane dimenzije,
 - g) obveza na partnerstvo i višerazinsko upravljanje, i
 - h) osnaživanje administrativnog kapaciteta raznih ustanova i subjekata koji djeluju na različitim razinama (europska, nacionalna, regionalna, lokalna) za bavljenje pitanjima vezanim za programiranje i upravljanje zahvatima politike.
- (7) Postoje međutim razna pitanja vezana uz prijedloge Europske komisije koja zahtijevaju daljnje pojašnjenje i raspravu u cilju poboljšavanja učinkovitosti i djelotvornosti buduće Kohezijske politike. Ona uključuju:
- a) osiguravanje da novi programski okvir promiče integraciju i komplementarnost između europskih, nacionalnih, regionalnih i lokalnih politika,

- b) osiguravanje da oblik i provedba integrirane i teritorijalno usmjerene Kohezijske politike prema skici smjernica koje se očekuju u Zajedničkom strateškom okviru prepoznaje raznolikost i različita polazišta regija EU-a, njihove različite institucionalne aranžmane te da politički okvir ima mogućnost učinkovito obrađivati njihove razvojne potencijale i potrebe. Trebao bi također biti prikazan specifičan položaj država članica/regija koje su suočene s posebnim geografskim izazovima i stalnim nedostacima, omogućavajući na taj način usklađenu, primjerenu i odgovarajuću pomoć,
- c) pružanje primjerene fleksibilnosti za programske strategije u cilju ispunjavanja zahtjeva pojedinačnih teritorija te (odražavajući načelo supsidijarnosti) osiguravanje da odgovarajuća razina odlučuje o djelovanju i zahvatima primjerenim za određeni teritorij,
- d) osiguravanje da novo uvedeni sustav uvjeta, uključujući ex-ante uvjetovanost i okvir izvršenja, obvezuju države članice i druge angažirane subjekte na povećanje učinkovitosti i djelotvornosti politike,
- e) osiguravanje da novi sustav makroekonomskih uvjeta, unatoč tome što je u načelu legitiman, nema kontraproduktivnih posljedica na provedbu Kohezijske politike a time na socijalno-gospodarski razvoj država članica s makroekonomskim neusklađenostima,
- f) povećanje uloge i korištenja racionaliziranog sustava indikatora rezultata u procesu programiranja i provedbe, također kroz usredotočenje u operativnim programima na način kako se od planiranog djelovanja očekuje da proizvede namjeravane rezultate,
- g) osiguravanje da u skladu s ciljem smanjivanja administrativnog opterećenja cjelokupan okvir programiranja ostane jednostavan, fleksibilan i, gdje je to moguće, proporcionalan, npr. kroz racionalizaciju sustava izvješćivanja (Izvješće o provedbi, Izvješće o napretku i Pregled rezultata),
- h) osiguravanje da novi prijedlozi za poboljšanje rezultata i za financijsko upravljanje i nadzor ne stvaraju dodatna administrativna opterećenja te da smanjuju postojeća opterećenja, na strani korisnika i država članica, te da uzimaju u obzir načelo proporcionalnosti,
- i) osiguravanje da će financijski instrument Connecting Europe Facility biti usklađen i komplementaran s djelovanjem u sklopu Kohezijske politike,
- j) za osiguravanje koncentracije resursa za ključne čimbenike rasta i razvoja u cilju postizanja kritične mase potrebni su dobro oblikovani instrumenti, među ostalim mehanizam osiguravanja raspolaganja sredstvima za strogo ograničenu namjenu (ring-fencing) prilagođen usklađivanju ciljeva Europa 2020 i teritorijalnih specifičnosti različitih država članica i njihovih regija,
- k) osiguravanje da instrumenti predloženi za teritorijalni razvoj koji uključuju podršku za gradove olakšavaju provedbu integriranog i teritorijalno usmjerenog pristupa na terenu te da ostanu jednostavni i fleksibilni,

- l) maksimiziranje mogućnosti da se sredstva zajednički koriste za financiranje programa u cilju olakšavanja integriranog pristupa, kako je navedeno u Zaključcima Vijeća o Petom izvješću o koheziji,
 - m) obrađivanje gdje je primjereno u programima i jačanje postojećih veza između urbanog i ruralnog, policentričnog razvoja, funkcionalnih urbanih područja (gradske regije, metropolitanska područja), prekograničnih aglomeracija, itd.
 - n) detaljno definiranje opsega i uloge platforme urbanog razvoja i njenih veza s programom URBACT, i
 - o) osiguravanje da Europska komisija bude u potpunosti sposobna za svoju ulogu u novoj arhitekturi Kohezijske politike.
- (8) Dobrodošli su prijedlozi za angažiranje različitih subjekata, posebno gradova, u više integriranom i teritorijalnom pristupu razvoju, no države članice i regije trebale bi ostati glavni subjekti programiranja i upravljanja Kohezijske politike.
- (9) Europski socijalni fond važan je instrument za postizanje teritorijalne kohezije EU-a. Prepoznajući da su politike zapošljavanja i socijalne politike u suštini univerzalne politike koje bi trebalo provoditi unutar usklađenih nacionalnih okvira, posebnu bi pažnju također trebalo posvetiti oblikovanju i provedbi prostorno osjetljivih politika kako bi se podržalo najzapostavljena i najranjivija mjesta i socijalne skupine. Ulaganje u sklopu ESF-a treba odražavati stvarne potrebe država članica i regija.
- (10) Europska teritorijalna suradnja važan je instrument teritorijalne kohezije i integracije te pruža mehanizam zajedničkog prekograničnog i transnacionalnog djelovanja radi postizanja ciljeva EU-a i odgovaranja na teritorijalne potencijale. Postoji međutim potreba za daljnjim nastojanjima u cilju osiguravanja usklađenosti pravila u pogledu programa prekogranične suradnje na vanjskim granicama EU-a.
- (11) Uzimajući u obzir pozitivna iskustva rasprave o budućnosti Kohezijske politike (sastanci Skupine na visokoj razini o budućnosti Kohezijske politike, Radne skupine za uvjete, itd.), svi dionici raduju se dobroj suradnji s Europskom komisijom i Europskim parlamentom u cilju pronalaženja zajedničkih rješenja koja imaju za cilj poboljšati učinkovitost i djelotvornost Kohezijske politike u budućnosti.

II. JAČANJE INTEGRIRANOG TERITORIJALNOG PRISTUPA RAZVOJNIM POLITIKAMA

Rasprava o teritorijalnim pitanjima vodi se kroz dva međusobno povezana procesa koji se uzajamno učvršćuju: kao prvo unutar formalnih procesa odlučivanja (koji uključuju Europsku komisiju, države članice, Europski parlament, Odbor regija, Europski gospodarski i socijalni odbor), a kao drugo putem međuvladinih foruma i aktivnosti (tj. organiziranih sastanaka, seminara, konferencija, rasprava među ministrima tijekom budućih predsjedništava). Sljedeće izjave sažimaju rezultate drugog pravca rasprava tijekom poljskog predsjedništva o jačanju obilježja Kohezijske politike kao jedne od politika teritorijalnog razvoja EU-a i institucionalno pametnog odgovora u sklopu novog sustava gospodarskog upravljanja EU-a i temeljem Strategije Europa 2020.

II.1 Teritorijalna dimenzija politika EU-a

Rasprava o teritorijalnoj dimenziji javnih politika postaje sve važnija za raspravu o budućoj koncepciji razvojne politike. Različite regije suočavaju se s različitim ograničenjima rasta, imaju različiti teritorijalni kontekst te stoga zahtijevaju različite političke zahvate. Sve javne politike utječu na teritorij, što može rezultirati pozitivnim ili negativnim učincima za teritorij. Povećavanje mogućnosti za ljude na mjestima na kojima žive znači prevladavanje inercije koja proizvodi nerazvijenost ili sprječava učinkovito korištenje resursa. To zahtijeva inovacije ne samo u formalnim i neformalnim ustanovama, već također i nova, integrirana ulaganja unutar i između mjesta. Postoji međutim još uvijek raskorak između teorije o procesima integriranog i teritorijalnog pristupa razvoju i primjerenosti političkih odgovora na terenu. Ovaj raskorak treba premostiti učinkovitim priopćavanjem novog pristupa među svim dionicima - na temelju dokaza iz teorije i prakse – te izvan krugova kohezije/regionalne politike.

- (12) Teritorijalni pristup kreiranju politike mogao bi biti učinkovit način za postizanje ciljeva Europske unije kombiniranjem pristupa s vrha prema dnu s jedinstvenim potencijalima mjesta diljem teritorija EU-a i interesa lokalnih dionika.
- (13) Da bi politike postizale bolje rezultate resurse je potrebno koncentrirati radi postizanja kritične mase i izazivanja željene socijalno-gospodarske promjene. Međutim, biranjem prioriteta za javne zahvate potrebno je uzeti u obzir specifična obilježja različitih mjesta, budući da ne postoji jedan jedinstveni put rasta (univerzalni pristup oblikovanju politike) koji bi bio primjenjiv na razne vrste teritorija.
- (14) Lisabonski ugovor i posao kojeg su do sada obavile države članice putem njihove Teritorijalne agende Europske unije 2020. (TA2020) o kojoj su se ministri sporazumjeli u Gödöllöu u svibnju 2011. trebali bi predstavljati ključno referentno mjesto za buduće teritorijalno osjetljive zahvate politika EU-a. TA2020 je osmišljena kao podrška razvoju različitih teritorija, uzimajući u obzir glavne prostorne izazove i teritorijalne prioritete diljem Europe. Prijedlozi poljskog predsjedništva za „Mapu puta ka promicanju i unapređivanju integriranog teritorijalnog pristupa“ podržali bi težnju za više integriranim pristupom razvoju.
- (15) Imajući na umu rad na TA2020 i široki raspon stajališta o teritorijalnoj koheziji i teritorijalnom razvoju, potrebno je objasniti i promicati ovu koncepciju u cilju prekoračivanja aktualnih prijedloga i pronalaženja puta za integriranje koncepcije u oblikovanje i provedbu politike.
 - a) U kontekstu Strategije Europa 2020 potrebna je sustavna rasprava na najvišoj političkoj razini (kako u sklopu Vijeća tako i na neformalnim sastancima) o pitanjima vezanim za teritorijalni pristup.
 - b) U cilju unapređivanja integriranog pristupa u raznim politikama EU-a i nacionalnim politikama (i to u kontekstu gospodarskog upravljanja EU-om) prvo je potrebno utvrditi konkretna pitanja od važnosti za EU te gospodarske i ostale politike njenih država članica kao i za europsku teritorijalnu dimenziju. Stoga je jedna od predstojećih zadaća prevesti TA2020 na jezik i u zahvate politika EU-a u cilju podržavanja razvoja i pokazivanja kako integrirani pristup može poboljšati učinkovitost europskih politika.

- c) Prepoznajući različite dinamike rasta teritorija EU-a, Zajednički strateški okvir trebao bi pružati strateške smjernice u pogledu olakšavanja sektorske i teritorijalne koordinacije svih relevantnih politika, instrumenata i djelovanja EU-a koja su potrebna za postizanje ciljeva Strategije Europa 2020 kroz utvrđivanje i objašnjavanje njihove teritorijalne dimenzije. TA2020 moglo bi se koristiti kao referentnu točku za ovu svrhu.
 - d) U cilju postizanja boljih političkih zahvata (na razini oblikovanja politike) i određivanja prioriteta onih ulaganja koja najbolje odgovaraju mjestima (na razini oblikovanja programa/projekata i provedbe) postoji potreba za ugrađivanjem teritorijalne dijagnoze u procese formuliranja i preispitivanja politika i odnosnih programskih dokumenata.
 - e) Nastavno na raspravu diljem Europe o teritorijalnoj koheziji, objava od strane Europske komisije Bijele knjige o teritorijalnoj dimenziji politika EU-a osigurala bi interno kohezivni prilog raspravi o teritorijalnom pristupu te pridonijela boljoj koordinaciji različitih politika. U cilju izrade Bijele knjige potrebno je prvo razraditi metodologiju i studiju o tome kako integrirati pristup temeljen na mjestu u javne politike na razini EU-a, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.
 - f) S obzirom da sve politike imaju utjecaj na neki teritorij postoji potreba za poboljšanjem praćenja i osiguravanjem da statistička baza bude sposobna pratiti teritorijalne učinke raznih politika. Postoji potreba za stalnim praćenjem i analizom teritorijalnih dinamika (ključna teritorijalna obilježja, teritorijalna kretanja i izazovi), utjecaja politike na terenu (sektorske veze između političkih zahvata i njihova utjecaja na teritorij) i veza između različitih područja (tj. prekograničnih područja i kontinuuma kopno-more ili funkcionalnih područja, makroregija, urbano-ruralnih područja).
 - g) Teritorijalna dimenzija Kohezijske politike koja se unapređuje korištenjem specifičnih alata poput lokalnog razvoja vođenog od strane Zajednice i Integriranih teritorijalnih ulaganja uvelike premašuje ove alate i trebalo bi je ugraditi u sve aspekte Kohezijske politike.
- (16) Lokalni razvoj ne smije se više smatrati izoliranim procesom isključivo endogene naravi, već procesom koji u kontekstu EU-a nastoji dovesti u ravnotežu strateške ciljeve od vrha prema dnu i one od dna prema vrhu. Članci izrađeni tijekom poljskog predsjedanja, uz doprinose svih država članica i o kojima se raspravljalo na raznim sastancima i konferencijama, mogu biti korisni za daljnju raspravu i razradu instrumenata teritorijalnog razvoja.
- (17) Urbana područja treba sagledavati kao motore rasta, s aglomeracijama, srednjim i malim gradovima koji imaju bitnu ulogu u poticanju razvoja na širem teritoriju, no ona su također mjesta povezana s problemima poput onečišćenja okoliša, zagušenja, prostornog nereda i socijalnog isključenja itd. U teritorijalnom kontekstu gradove treba sagledavati kao pružatelje usluga, prometna čvorišta te mjesta na kojima je koncentrirana kritična masa oskudnih javnih resursa. Zbog svega navedenog postoji potreba za političkim zahvatima izrađenim po mjeri na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini koji uzimaju u obzir specifična obilježja mjesta (kako vrste

gradova tako i njihovih potencijala rasta i potreba). U kontekstu borbe protiv prepreka rastu posebnu pažnju treba posvetiti razvoju zapostavljenih gradskih područja).

- (18) Različite vrste teritorija (npr. urbana, ruralna, urbano-ruralna, makroregionalna ili prekogranična područja) često su suočene sa sličnim izazovima i mogućnostima. Posebnu pažnju trebalo bi posvetiti odnosu između ovih teritorija kako bi ih se potaklo na suradnju u provedbi integriranih projekata. Odgovori politika trebali bi biti izrađeni po mjeri potreba pojedinog teritorija.

II.2 Potreba za unapređivanjem institucionalnog kapaciteta u cilju pružanja pravog strateškog, integriranog pristupa usmjerenog na rezultate

Teritorijalno usmjerene politike zahtijevaju institucionalnu suradnju u višerazinskom sustavu upravljanja u kojem je znanje organizacijski ugrađeno i koristi se, te sa specijaliziranim institucijama koje omogućuju osmišljavanje i provedbu integriranih zahvata. U cilju povećavanja učinkovitosti i osiguravanja postizanja željenih rezultata postoji potreba za poboljšanjem funkcioniranja različitih institucija na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kao i za jačanjem višerazinskog upravljanja i partnerstva. Politike EU-a mogu učiti iz iskustava pojedinačnih država članica, zemalja kandidatkinja i međunarodnih organizacija poput Svjetske banke i OECD-a.

- (19) U cilju osiguravanja učinkovite i djelotvorne provedbe politike u okviru integriranog i teritorijalnog pristupa razvoju potrebno je osnaživati institucionalni kapacitet na svim razinama upravljanja, uključujući razinu EU-a, europske, nacionalne, regionalne i lokalne razine koje sudjeluju u formulaciji i provedbi politike na temelju njihove sposobnosti suočavanja s globalnim izazovima. Primjena godišnjeg „Pregleda uspješnosti višerazinskog upravljanja“ (Odbor regija) za praćenje razvoja višerazinskog upravljanja na razini EU-a mogla bi biti koristan alat u ovom području.
- (20) Djelotvorne mjere za poboljšanje rezultata za sve teritorijalno usmjerene politike treba razvijati u partnerstvu u cilju osiguravanja zajedničkog vlasništva i predanosti. Nadalje, mjere trebaju biti osjetljive na razna institucionalna i teritorijalna okruženja diljem EU-a, trebaju ih podržavati vjerodostojni i pouzdani sustavi praćenja i evaluacije, te bi u njih trebali biti ugrađeni procesi institucionalnog učenja.
- (21) Uspostava i širenje raznih oblika partnerstva (međusektorskog i u sklopu različitih nadležnosti horizontalnog) – putem sustava višerazinskog upravljanja, uz različite interakcije i odnose između i unutar razina upravljanja – od presudne su važnosti za promicanje razmjene znanja i dobrih postupaka, ovlašćujući subjekte i povećavajući vlasništvo nad odabranim politikama. Takvim bi se pristupom unaprijedila mogućnosti umrežavanja i međusobnog učenja među partnerima iz iste zemlje, kao i među državama članicama, na svim razinama upravljanja.
- (22) Izrada baze podataka o dokazima i korištenje rezultata evaluacije kao sastavnog dijela programiranja i provedbe potrebno je radi učinkovite provedbe pristupa usmjerenog na rezultate. Trenutačno prevladavajuće korištenje evaluacije za ocjenu provedbe politike trebalo bi dopuniti s više evaluacije učinaka politike i njenih utjecaja na teritorij kao i korištenjem evaluacije radi ispunjavanja strateške orijentacije politike.

- (23) Neophodno za teritorijalne politike je odgovarajući sustav praćenja i evaluacije, uključujući racionalizirani sustav relevantnih indikatora osjetljivih na različite vrste teritorija, potencijala i putova rasta. Postoji potreba za većom selektivnošću pri oblikovanju i odabiru indikatora u cilju osiguravanja učinkovitog praćenja i evaluacije zahvata/intervencija politike i primjerenog političkog vlasništva i odgovornosti za rezultate.
- (24) Potrebno je osnažiti kapacitet ESPON-a za podržavanje Europske komisije i država članica u učvršćivanju teritorijalne dimenzije politika EU-a. U cilju osiguravanja rasprostranjenog korištenja odgovora koji se temelje na teritorijalnim dokazima u obliku kratkoročnih analiza i usporedivih podataka o regijama i gradovima u ključnim procesima politike potrebno je unaprijediti njeno institucionalno određenje. Sve stranke koje sudjeluju u provedbi Programa, u tijesnoj suradnji s Europskom komisijom, trebale bi osigurati da program tipa ESPON nakon 2013. postane kvalitetan pružatelj doprinosa kreiranju politike te da se promiče kao Europska mreža teritorijalnih opservatorija koja pri razvijanju politike može unaprijediti teritorijalnu dimenziju.
- (25) Imajući na umu pozitivne učinke URBACT programa za umrežavanje koji nastoji poboljšati učinkovitost politika održivog urbanog razvoja u Europi putem razmjene iskustava, širenja najboljih postupaka i prijenosa znanja, trebalo bi dalje razvijati sljedeću generaciju URBACT programa koja bi trebala biti usklađena s ostalim urbanim inicijativama koje podupire EU. Pored toga, program bi također trebao biti usklađen s projektima koji se provode u okviru glavnih programa te ostati otvoren za sve veće i manje gradove zainteresirane za umrežavanje.
- (26) Nacrt izvješća „Referentni okvir za održive gradove (RFSC) – Rezultati ispitivanja i preporuke“ pružio je korisne povratne informacije. Zahvaliti treba svim partnerima uspješne faze ispitivanja RFSC-a, a posebno skupini gradova koji su proveli test na njihovim nastojanjima i doprinosima poboljšanju RFSC-a. Instrument može poticati dijalog o održivom urbanom razvoju u i među većim i manjim europskim gradovima kao i diljem lokalnih, regionalnih, nacionalnih i europskih razina, te može pomoći gradovima u primjeni integriranog pristupa. Zbog toga postoji opća suglasnost da bi RFSC trebalo unaprijediti i upotpuniti do proljeća 2012. Potrebno je promicati daljnje korištenje RFSC-a među većim i manjim europskim gradovima kao i organizirati fazu rasprostranjivanja putem zajedničkog obavljanja zadaća i pružanja doprinosa ka postizanju tog cilja.
- (27) Uzimajući u obzir specifičnost i tematski opseg interesa NTCCPA-a i UDG-a i njihovih doprinosa postizanju teritorijalne kohezije, vrijedi istražiti mogućnost razrade planova rada za posao kojeg bi obavljale obje mreže, u okviru njihovih mandata i aranžmana. Pozivaju se naredna predsjedništva EU-a da organiziraju zajedničke sastanke i događaje o temama od zajedničkog interesa, ako je primjereno. U cilju boljeg povezivanja rada međuvladinih skupina s radom Komisije trebalo bi kroz strukturirani dijalog uspostaviti koordinaciju s TCUM-om.